

דוח ביקורת

בטיחות בהסעות תלמידים

מטרת הביקורת :

● **בדיקת מערכת הסעות התלמידים במועצה האזורית בהיבט נהלים, בטיחות, מכרזים, ניהול תקין והטיפול באוטובוסים.**

● **המסד החוקי והנורמטיבי:**

● הביקורת מתבססת בבדיקתה על פקודת המועצות האזוריות, חוזרי מנכ"ל משרד הפנים והחינוך, תקנות אגף קציני בטיחות בתעבורה, נהלי המועצה, נהלי מחלקת התחבורה וכללי מנהל תקין.

● **הנושאים המרכזיים שיבדקו:**

- בטיחות התלמידים בהסעות לבתי הספר ולחוגים, בחינוך הרגיל, המיוחד ולחוגים בפעילות הבלתי פורמאלית.
- ניהול, תפעול ואחזקת צי הרכב במועצה.
- אופן העמידה בחוקים ובנהלים מחייבים (נהגים, רכב, בטיחות תלמידים).
- ניהול תחום הבטיחות.
- קיומם ותפקודם של מנגנוני שליטה, פיקוח, מעקב ובקרה.

נושאי הביקורת בתחום הבטיחות:

- שעות עבודה נהגים- טכוגרף, סידורי עבודה.
- כשירות נהגים: בחינות עיוניות, מעשיות, רפואיות, אישורי משטרה (עבריינות מין, פלילי).
- בקרת פעילות המחלקה-הזמנת אוטובוסים, קבלני חוץ.
- שעות נוספות – אישורים ובקרה.
- חלוקת נטל בין נהגים וקווים.
- בטיחות בתעבורה – תקנה 168. (12 שעות עבודה, הפסקות ועוד).
- הסכמים עם קבלני משנה להובלת תלמידים.
- מינוי קצין בטיחות לחברה.
- ביקורת קצין הבטיחות של המועצה על קבלני המשנה (כשירות כלי הרכב, נהגים).
- מעקב רישום פלילי ועבירות מין נהגים.
- שימוש באוטובוסים מעבר לשעות העבודה – בקרה ומעקב.
- הגדרת תפקידי קצין הבטיחות ובקרה על ביצוע חובותיו.

הסעות:

- מכרזים-(רישיונות, ערבויות ביצוע, ביטוחים).
- בטיחות בהסעות- רישיון הפעלה- מפקח על התעבורה.
- כשירות נהגי קבלן (רישיון להסעת תלמידים, הדרכות נהגים).
- כשירות רפואית ופליילית.
- צילום ותיעוד הנוסעים והנסיעות(מעקב ובקרה).
- ביטוח נוסעים חבות חוקית כלפי הנוסעים בהיקף \$500,000 לתובע למקרה.
- ביטוח חבות מעבידים-עובדים, קבלני משנה, צד ג'.
- ערבות ביצוע.
- מלווי הסעות תלמידים.
- תחנות הסעה בבתי הספר המוסעים.
- ביקורת נהגים ומלווים לפני ובסיום קו הסעות ביטחונית ובטיחותית.
- בדיקת הנהגים בסוף נסיעה לוודא כי כל הילדים ירדו מהרכב.

עיקרי הממצאים:

- נמצא כי, קיימת במועצה רכזת הסעות לחינוך המיוחד- מזכירת מחלקת החינוך.
- משרד החינוך מחייב הכשרה ותרגול המלוות. נמצא כי, התקיים בחודש אוקטובר תדריך לחלק ממלוות התלמידים וניתנו דגשים והנחיות לתפקידי המלוות בשגרה ובעת אירוע. לדעת הביקורת תדריך זה אינו יכול להיקרא הכשרה.
- נמצא כי, המלוות אינן חתומות על דף התדריך המאשר ידיעתן וקבלת ההנחיות.
- נמצא כי אין תיק אישי ואישורים לכל מלוות תלמידים המרכז נתוני המלווה, העדר רישום פלילי, השתלמויות ועוד.
- הסעת תלמידי החינוך המיוחד מחייבת את המלווה והנהג לערנות ולתגובות מהירות בעת אירוע חריג אם כתוצאה מתקלה בדרך או מבעיית בריאות/התנהגות של הילד. הביקורת מעירה על הצורך להכין את הנהג והמלווה למקרים ותגובות לאור התרחישים האפשריים (מצוקה נפשית, רפואית) ועל הצורך להיות בקשר ישיר מול הנהלת בתי הספר, ההורים ומחלקת החינוך במועצה בעת אירוע.

מסקנות:

- נמצא כי, במועצה מקפידים על שעות נהיגה כמתחייב מתקנה 168, מלבד חריגה מקומית פעמיים בשבוע בימי החוגים.
- נמצא כי, קצין הבטיחות במועצה לא מקיים ביקורת שגרתית על הנהגים, האוטובוסים והמוניות המסיעים את התלמידים.
- נמצא כי, מכרזי המועצה בנושא הסעות תלמידים מתנהלים כמתחייב.
- נמצא כי, חברות ההסעה עומדות בכללי הבטיחות המתחייבים בתחום כשירות הנהגים, האוטובוסים וקציני הבטיחות.
- נמצא כי, לא מתקיימת השתלמות מחייבת למלוות תלמידי החינוך המיוחד.
- נמצא כי אין מעקב יומי על תלמידי החינוך המיוחד, בכל השינויים הנובעים מפעילותם ונוכחותם בביה"ס.

המלצות:

- לקיים כלשונה את תקנה 168 בתחום שעות הנהיגה לנהגי המועצה.
- לבחון התקנת מצלמות באוטובוסים (פנים וחוץ).
- להגדיר תפקידי האחראים על תחנות ההסעה בבתי הספר ולקיים הנהלים המחייבים.
- לבחון הכשרת מלוות תלמידי החינוך המיוחד בתחום עזרה ראשונה, ונהלי דיווח בעת אירוע.
- לקיים פיקוח יזום וביקורות פתע על הסעות החינוך המיוחד בפרט והסעות התלמידים בכלל, בכל הקשור לבטיחות ועמידת הקבלנים בדרישות החוזים והתקנות.
- לוודא אישור משטרה על העדר עבירות מין למלווי הסעות התלמידים מהישובים.
- לקיים קשר ישיר בין אחראי ההסעות בחינוך המיוחד לבין ההורים, המלוות ואחראי ההסעות בבתי הספר לצורך בקרה, מעקב ותיעוד האירועים, התקלות וכמות הנסיעות שכן זהו המדד לתשלום.